

Urząd Statystyczny w Szczecinie

**Raport z wykonania zadania 2 w ramach
umowy nr WZS/FV/47/2015**

pomiędzy
Województwem Zachodniopomorskim
a Urzędem Statystycznym w Szczecinie

Zadanie 2. Agregacje danych dotyczących województwa zachodniopomorskiego pochodzących ze sprawozdań PNT-02 oraz PNT-02/u

Dane wynikowe z badań PNT-02 oraz PNT-02/u za lata 2012-2014 zostały zagregowane według dostarczonych przez Zamawiającego 113 kombinacji podklas PKD oraz klas wielkości.

Badania PNT-02 oraz PNT-02/u za lata 2012-2014 zostały przeprowadzone w ramach prowadzonego co dwa lata europejskiego Wspólnotowego Badania Innowacyjności (*Community Innovation Survey*), opartego na formularzu modelowym przygotowanym przez Eurostat. Oparte są one na stosowanej przez Eurostat metodologii opartej na *Podręczniku Oslo*. Badaniem działalności innowacyjnej realizowanym przy użyciu formularzy PNT-02 oraz PNT-02/u objęte były przedsiębiorstwa, w których prowadzono działalność o wymaganym profilu oraz w których pracowało więcej niż 9 osób. Doboru jednostek do badań dokonano przy zastosowaniu Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, zgodnej ze Statystyczną Klasyfikacją Działalności Gospodarczej Unii Europejskiej (NACE Rev. 2). Na podstawie umowy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego badania PNT-02 oraz PNT-02/u za lata 2012-2014 zostały przeprowadzone na pełnej populacji przedsiębiorstw z województwa zachodniopomorskiego, spełniających powyższe kryteria doboru do badań.

Badaniem *PNT-02 – Innowacje w przemyśle* objęte zostały przedsiębiorstwa przemysłowe, prowadzące działalność zaliczoną do wymienionych poniżej sekcji PKD.

Przedsiębiorstwa przemysłowe:

Sekcja B Górnictwo i wydobywanie

Dział 05 wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)

Dział 06 górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego

Dział 07 górnictwo rud metali

Dział 08 pozostałe górnictwo i wydobywanie

Dział 09 działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie

Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe

Dział 10 produkcja artykułów spożywczych

Dział 11 produkcja napojów

Dział 12 produkcja wyrobów tytoniowych

Dział 13 produkcja wyrobów tekstylnych

Dział 14 produkcja odzieży

Dział 15 produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych

Dział 16 produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli;
produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania

Dział 17 produkcja papieru i wyrobów z papieru

Dział 18 poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji

Dział 19 wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej

Dział 20 produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych

Dział 21 produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych

Dział 22 produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych

Dział 23 produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych

Dział 24 produkcja metali

Dział 25 produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

Dział 26 produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych

Dział 27 produkcja urządzeń elektrycznych

Dział 28 produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana

Dział 29 produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli

Dział 30 produkcja pozostałego sprzętu transportowego

Dział 31 produkcja mebli

Dział 32 pozostała produkcja wyrobów

Dział 33 naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń

Sekcja D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Dział 35 wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Dział 36 pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody

Dział 37 odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Dział 38 działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców

Dział 39 działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami

Badaniem innowacji realizowanym przy użyciu formularza PNT-02 objęte były przedsiębiorstwa w których pracowało więcej niż 9 osób.

Badaniem PNT-02/u – Innowacje w sektorze usług objęte zostały podmioty z tak zwanego sektora usług, czyli przedsiębiorstwa usługowe. Zgodnie z metodologią i wytycznymi Eurostatu, usługi obejmują wymienione poniżej działy PKD.

Przedsiębiorstwa z sektora usług:

Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Dział 46 handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi

Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa

Dział 49 transport lądowy oraz transport rurociągowy

Dział 50 transport wodny

Dział 51 transport lotniczy

Dział 52 magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport

Dział 53 działalność pocztowa i kurierska

Sekcja J Informacja i komunikacja

Dział 58 działalność wydawnicza

Dział 59 działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych

Dział 60 nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych

Dział 61 telekomunikacja

Dział 62 działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana

Dział 63 działalność usługowa w zakresie informacji

Sekcja K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Dział 64 finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych

Dział 65 ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego

Dział 66 działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne

Sekcja M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Dział 71 działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne

Dział 72 badania naukowe i prace rozwojowe

Dział 73 reklama, badanie rynku i opinii publicznej

Stosowane definicje

Przedsiębiorstwo aktywne innowacyjnie to takie, które w badanym okresie wprowadziło przynajmniej jedną innowację produktową lub procesową, lub realizowało w tym okresie przynajmniej jeden projekt innowacyjny, który został przerwany lub zaniechany w trakcie badanego okresu (niezakończony sukcesem) lub nie został do końca tego okresu ukończony (tzn. jest kontynuowany).

Innowacja produktowa jest to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Innowacje produktowe w zakresie usług polegają na wprowadzeniu znaczących udoskonaleń w sposobie świadczenia usług, na dodaniu nowych funkcji lub cech do istniejących usług lub na wprowadzeniu całkowicie nowych usług.

Innowacja procesowa jest to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług. Do innowacji procesowych zalicza się nowe lub znacząco ulepszone metody tworzenia i świadczenia usług. Innowacje procesowe obejmują także nowe lub istotnie ulepszone techniki, urządzenia i oprogramowanie w działalności pomocniczej, takiej jak zaopatrzenie, księgowość, obsługa informatyczna i prace konserwacyjne.

Innowacja organizacyjna to wdrożenie nowej metody organizacyjnej w przyjętych przez przedsiębiorstwo zasadach działania (w tym w zakresie zarządzania wiedzą – *knowledge management*), w organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem, która nie była dotychczas stosowana w danym przedsiębiorstwie. Innowacje organizacyjne muszą być wynikiem strategicznych decyzji podjętych przez kierownictwo. Nie zalicza się do nich fuzji i przejęć, nawet jeżeli dokonano ich po raz pierwszy.

Innowacja marketingowa to wdrożenie nowej koncepcji lub strategii marketingowej różniącej się znacząco od metod marketingowych dotychczas stosowanych w danym przedsiębiorstwie. Innowacje marketingowe obejmują znaczące zmiany w projekcie/konstrukcji produktów (*product design*), opakowaniu, dystrybucji produktów, promocji produktów i kształtowaniu cen. Nie zalicza się do nich zmian sezonowych, regularnych i innych rutynowych zmian w zakresie metod marketingowych. Celem innowacji marketingowych jest lepsze zaspokojenie potrzeb klientów, otwarcie nowych rynków zbytu lub nowe pozycjonowanie produktu przedsiębiorstwa na rynku w celu zwiększenia sprzedaży.

Innowacja przynosząca korzyści dla środowiska (eko-innowacja) to nowy lub istotnie ulepszony produkt (wyrób lub usługa), proces, metoda organizacyjna lub marketingowa, które przynoszą korzyści dla środowiska w porównaniu z rozwiązaniami alternatywnymi,

- korzyści dla środowiska mogą być podstawowym celem innowacji lub też rezultatem innych celów;
- korzyści dla środowiska mogą powstać w okresie wytwarzania produktu lub usługi bądź też w okresie użytkowania zakupionego wyrobu lub korzystania z usługi przez użytkowników końcowych (osoby indywidualne, inne przedsiębiorstwa, instytucje itd.).

Pomoc publiczna polega na wspieraniu przez władze publiczne działalności przedsiębiorstw, w tym także działalności innowacyjnej. Wsparcie dla działalności innowacyjnej wiąże się z tworzeniem dla przedsiębiorstw lepszych warunków do wprowadzania innowacji, stwarzając preferencyjne

i uprzywilejowane, w stosunku do rynkowych, warunki prowadzenia działalności. Zgodnie z zakresem prowadzonych badań, publiczne wsparcie dla działalności innowacyjnej może pochodzić od instytucji krajowych (w tym od jednostek szczebla lokalnego i jednostek szczebla centralnego) oraz z Unii Europejskiej.

Współpraca w zakresie działalności innowacyjnej oznacza aktywny udział we wspólnych projektach z innymi przedsiębiorstwami lub instytucjami niekomercyjnymi. Współpraca taka może mieć charakter perspektywiczny i długofalowy i nie musi pociągać za sobą bezpośrednich, wymiernych korzyści ekonomicznych dla uczestniczących w niej partnerów. Można ją traktować jako miernik umiejętności korzystania z zasobów zewnętrznych (od innych podmiotów).

Nakłady finansowe poniesione na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują:

- zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych,
- zakup oprogramowania,
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe,
- szkolenie personelu,
- marketing,
- działalność badawczo-rozwojową (B+R),
- pozostałe nakłady.

Szczegółowe wyniki badania według zamawianych agregacji zawarte są w Załączniku 2.

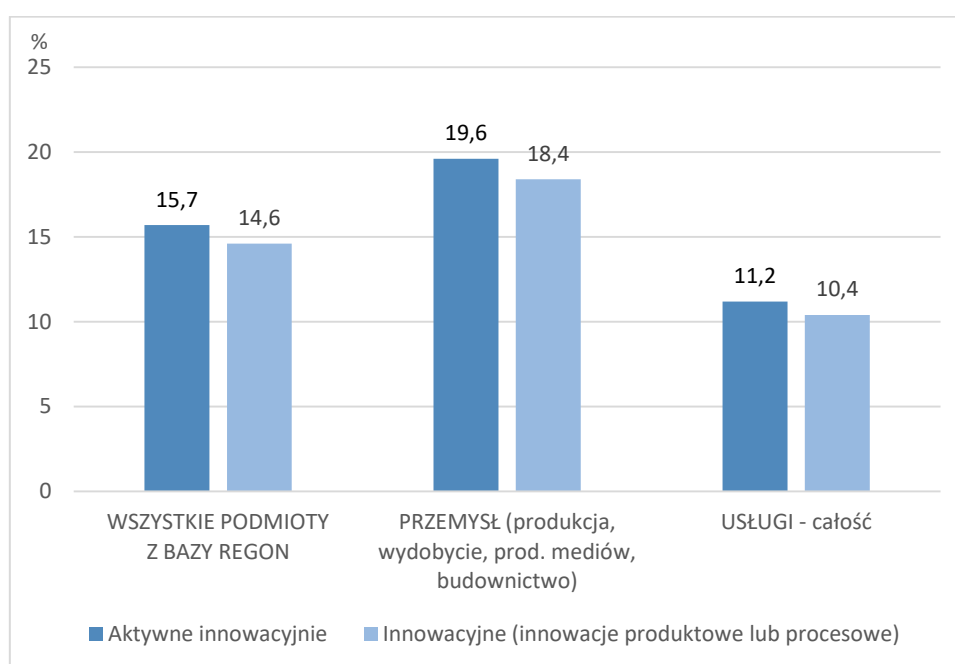
Analiza

Poniższa analiza uwzględnia agregację PKD zastosowaną do prezentacji wyników zgodnie z treścią umowy dotyczącej zadania 2. Tym samym zakres PKD dla przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych nie pokrywa się z zakresem zastosowanym w badaniach PNT-02 oraz PNT-02u.

W latach 2012-2014 aktywność innowacyjną wykazało 15,7% przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim, tym 19,6% przedsiębiorstw przemysłowych i 11,2% przedsiębiorstw z sektora usług.

Nowe lub istotnie ulepszone innowacje produktowe lub procesowe wprowadziło 14,6% ogółu przedsiębiorstw w badanym województwie, w tym 18,4% przedsiębiorstw przemysłowych i 10,4% przedsiębiorstw z sektora usług.

Wykres 1. Przedsiębiorstwa aktywne innowacyjnie i innowacyjne

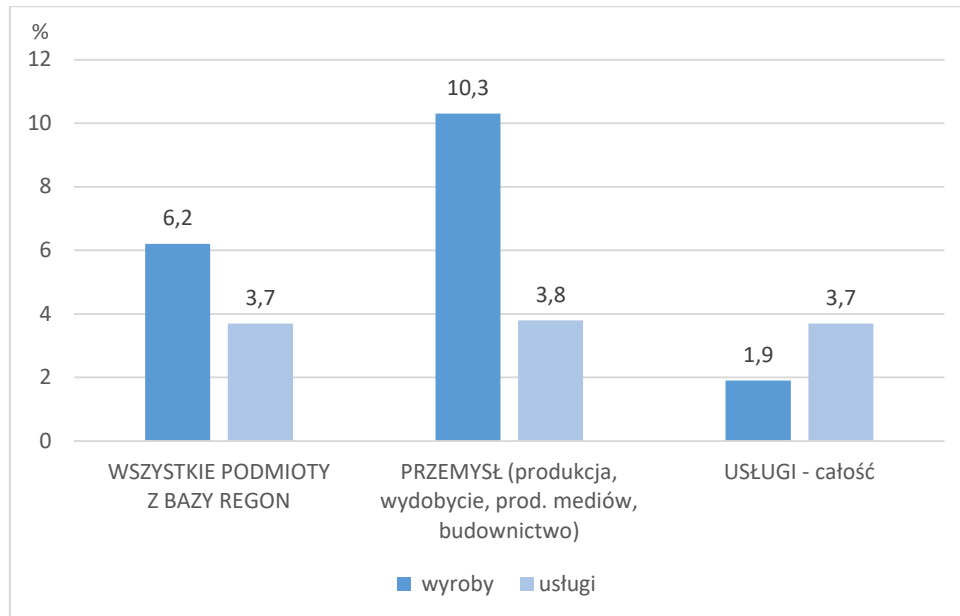
Uwzględniając rodzaj wdrożonych innowacji:

- **innowacje produktowe** wprowadziło 11,4% przedsiębiorstw przemysłowych i 5,0% przedsiębiorstw z sektora usług,
- **innowacje procesowe** wprowadziło 14,7% przedsiębiorstw przemysłowych i 9,0% przedsiębiorstw z sektora usług,
- **innowacje organizacyjne** wprowadziło 9,5% zarówno przedsiębiorstw przemysłowych, jak i przedsiębiorstw sektora usług,
- **innowacje marketingowe** wprowadziło 7,1% przedsiębiorstw przemysłowych i 7,8% przedsiębiorstw z sektora usług.

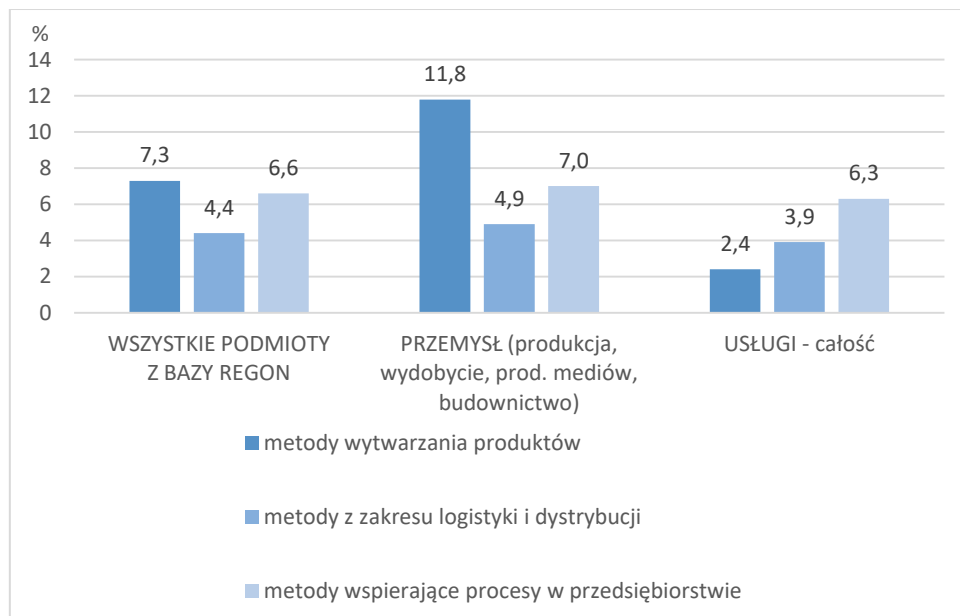
Największy udział przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe, wystąpił w agregacjach PDK: „UoW/Badania i rozwój” i „Badania naukowe (PKD72)”, w obydwu przypadkach wyniósł 50%.

W ramach innowacji produktowych, przedsiębiorstwa przemysłowe najczęściej wprowadzały nowe lub istotnie ulepszone wyroby (10,3%), natomiast przedsiębiorstwa sektora usług – nowe lub istotnie ulepszone usługi – (3,7%). Spośród innowacji procesowych przedsiębiorstwa przemysłowe najczęściej wdrażały nowe metody wytwarzania wyrobów i usług (11,8%), a podmioty w sektorze usług – nowe metody wspierające procesy w przedsiębiorstwach (6,3%).

Wykres 2. Innowacje produktowe

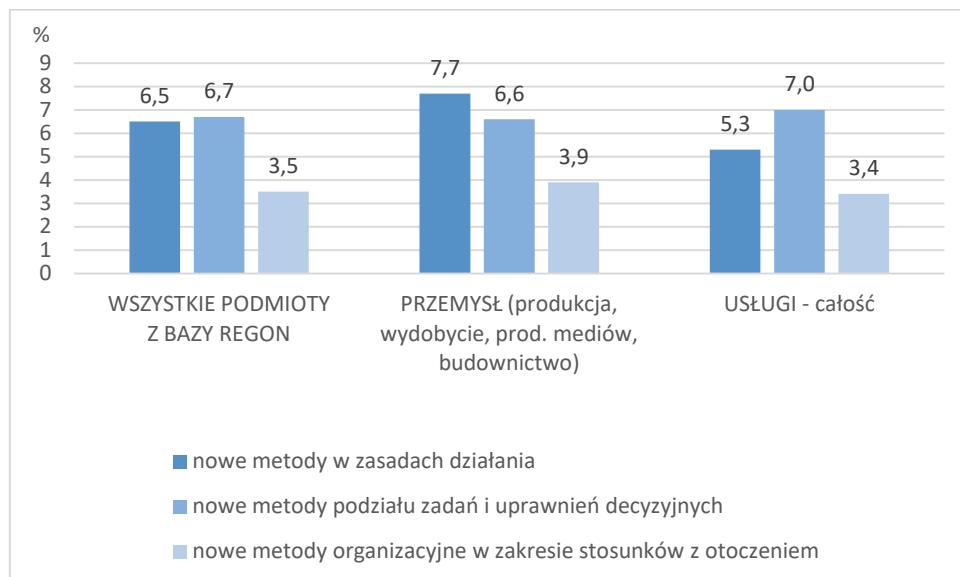
Wykres 3. Innowacje procesowe

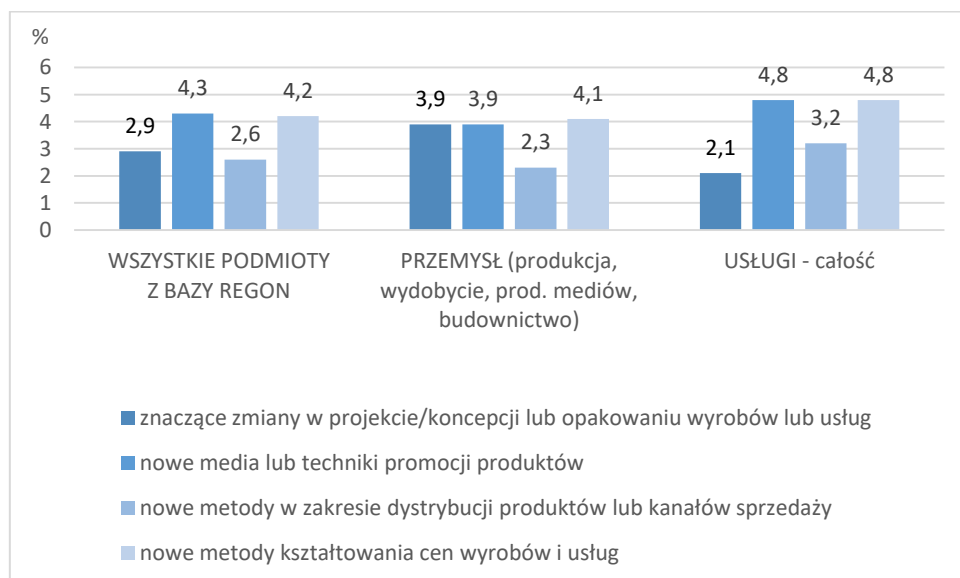

Spółród innowacji organizacyjnych przedsiębiorstwa przemysłowe wprowadzały najczęściej nowe metody w zasadach działania (7,7%), natomiast podmioty w sektorze usług – nowe metody podziału zadań i uprawnień decyzyjnych (7,0%). Z innowacji marketingowych w przemyśle najwięcej przedsiębiorstw wprowadziło nowe metody kształtowania cen wyrobów i usług (4,1%), a w sektorze usług – nowe media lub technikach promocji produktów oraz nowe metody kształtowania cen wyrobów i usług (po 4,8%).

Wykres 4. Innowacje organizacyjne

Wykres 5. Innowacje marketingowe

Biorąc pod uwagę rodzaj wprowadzonych innowacji w latach 2012-2014 udział przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje w ogólnej liczbie przedsiębiorstw jest największy w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 250 osób; w przemyśle, przeważały przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje procesowe (52,6%), natomiast w sektorze usług najczęściej wprowadzane były innowacje organizacyjne (22,2%).

Tablica 1. Udział przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje w latach 2012 - 2014 w ogólnej liczbie przedsiębiorstw według liczby pracujących

Wyszczególnienie	Innowacje wprowadzone na rynek w latach 2012-2014			
	produktowe	procesowe	organizacyjne	marketingowe
	w % przedsiębiorstw ogółem			
WSZYSTKIE PODMIOTY	8,2	12,1	9,4	7,3
Małe (10-49 pracujących)	5,0	8,2	7,0	5,8
Średnie (50-249 pracujących)	16,7	23,3	16,0	11,1
Duże (250 i więcej pracujących)	37,3	40,7	28,8	23,7
PRZEMYSŁ	11,4	14,7	9,5	7,1
Małe (10-49 pracujących)	6,7	9,1	5,6	4,5
Średnie (50-249 pracujących)	19,9	26,1	17,6	11,4
Duże (250 i więcej pracujących)	50,0	52,6	34,2	31,6
USŁUGI	5,0	9,0	9,5	7,8
Małe (10-49 pracujących)	3,6	7,6	8,3	7,1
Średnie (50-249 pracujących)	12,1	17,7	14,5	12,1
Duże (250 i więcej pracujących)	16,7	16,7	22,2	11,1

NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ

Nakłady na działalność innowacyjną w województwie zachodniopomorskim w 2014 r. wyniosły 1 038,2 mln zł (w tym 777,6 mln zł w przemyśle i 48,1 mln zł w sektorze usług). W przedsiębiorstwach dominowały nakłady inwestycyjne na środki trwałe, które stanowiły 90,8% wszystkich nakładów na innowacje (89,7% wśród przedsiębiorstw przemysłowych oraz 72,0% przedsiębiorstw z sektora usług). Nakłady na działalność innowacyjną finansowane były najczęściej ze środków własnych (47,8% wszystkich przedsiębiorstw oraz 49,1% przedsiębiorstw przemysłowych i 61,5% sektora usług).

Tablica 2. Przedsiębiorstwa które poniosły nakłady na działalność innowacyjną w 2014 r. w ogólnej liczbie przedsiębiorstw według liczby pracujących

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa które poniosły nakłady w latach 2012- 2014			
	Ogółem	Małe (10-49 pracujących)	Średnie (50-249 pracujących)	Duże (250 i więcej pracujących)
	w % przedsiębiorstw ogółem			
WSZYSTKIE PODMIOTY	11,4	7,2	23,8	40,7
PRZEMYSŁ	14,4	8,0	27,9	50,0
USŁUGI	8,0	6,4	16,9	22,2

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

W 2014 r. udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2012-2014 w przychodach ogółem wyniósł w przedsiębiorstwach przemysłowych 6,9%, a w sektorze usług – 1,1%.

Przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych bada się w podziale na przychody ze sprzedaży:

- produktów nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku, na którym działa przedsiębiorstwo,
- produktów nowych lub istotnie ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa.

Największy udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w województwie zachodniopomorskim występuje w dziale przemysłu, zarówno w kategorii produktów nowych dla rynku, jak i nowych tylko dla przedsiębiorstwa (odpowiednio 4,9% i 2,0%). W większości przypadków odsetek ten przyjmuje największą wartość w przedsiębiorstwach dużych (zatrudniających 250 i więcej pracowników).

Tablica 3. Udział przychodów ze sprzedaży w 2014 produktów nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2012-2014 w przychodach ze sprzedaży ogółem według liczby pracujących

Wyszczególnienie	Produkty wprowadzone na rynek		
	ogółem	nowe dla rynku	nowe tylko dla przedsiębiorstwa
	w % przychodów ze sprzedaży ogółem		
WSZYSTKIE PODMIOTY	4,2	3,1	1,2
Małe (10-49 pracujących)	1,2	0,4	0,8
Średnie (50-249 pracujących)	2,3	1,0	1,3
Duże (250 i więcej pracujących)	10,1	8,6	1,6
PRZEMYSŁ	6,9	4,9	2,0
Małe (10-49 pracujących)	3,1	1,2	1,9
Średnie (50-249 pracujących)	3,6	1,3	2,3
Duże (250 i więcej pracujących)	10,5	8,8	1,8
USŁUGI	1,1	0,9	0,2
Małe (10-49 pracujących)	0,4	0,1	0,3
Średnie (50-249 pracujących)	0,9	0,8	0,1
Duże (250 i więcej pracujących)	8,0	8,0	-

Literatura

Podręcznik Oslo – Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji, wydanie trzecie, OECD/Eurostat, Warszawa 2008

Spis użytych skrótów

PKD – Polska Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) – jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczej jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze). Została wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. 251, poz. 1885). Opracowana na podstawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev.2, wprowadzonej rozporządzeniem (WE) Nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev.2 i zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) Nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych (dziennik Urzędowy UE L 393/1 z dnia 30.12.2006). W związku z powyższym PKD 2007 zachowuje pełną spójność i porównywalność metodologiczną, pojęciową, zakresową i kodową z klasyfikacją NACE Rev.2.

Załączniki

Załącznik 2 – plik Excel – prezentacja wyników badań PNT-02 oraz PNT-02/u za lata 2012-2014 dotyczących przedsiębiorstw z województwa zachodniopomorskiego, według 113 kombinacji podklas PKD.